

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

57

Vragen van het lid **Dik-Faber** (ChristenUnie) aan de Minister van Economische Zaken over *inspraak en betrokkenheid van burgers, provincies en gemeenten bij plannen voor gasboringen in Assen, Blijham en Saaksum* (ingezonden 29 juni 2015).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 21 september 2015).

Vraag 1

Kent u de berichten «Boren woonwijk Assen gaat door», «Proefboring in Blijham gaat door» en «Fracken bij gaswinning leidt tot onrust» over gasboringen in Saaksum?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat de NAM mag boren naar gas onder de wijk Marsdijk in Assen en het dorp Loon, zonder actualisatie van de geldende vergunningen en het winningsplan? Hoe staat dit in verhouding tot de toezeggingen van de Staatssecretaris van Financiën, die namens u in het mondeling vragenuur op dinsdag 16 juni jl. aangaf dat het nog niet zeker is of de boringen plaatsvinden omdat het afhangt van de nieuwe procedures naar aanleiding van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid?

Antwoord 2

Voor het zetten van een boring is zowel in de Mijnbouwwet als in de Wet Ruimtelijke Ordening vastgelegd welke procedures gevolgd moeten worden en welke vergunningen nodig zijn. Dit geldt ook voor de boring op de Vries-1 locatie, waarnaar in de vraag gerefereerd wordt. Indien NAM op basis van de boring besluit het gas te willen gaan produceren, zal het vigerende winningsplan aangepast moeten worden. Daarbij dient ook een risicoanalyse uitgevoerd te worden. Dit gewijzigd winningsplan zal conform mijn reactie op de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) de uitge-

¹ Dagblad van het Noorden, 19 juni 2015, <http://www.dvhn.nl/nieuws/groningen/proefboring-in-blijham-gaat-door-12470633.html> en <http://www.radio1.nl/item/297658-«Fracken»-bij-gaswinning-leidt-tot-onrust.html>

breide voorbereidingsprocedure met mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen volgen. Ook zal het gewijzigde winningsplan ter advies voorgelegd worden aan de betrokken gemeenten en provincie. Op basis van deze adviezen, het advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en het advies van de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) zal ik dan over het gewijzigde winningsplan een besluit nemen.

Voor de Vries-1 locatie is door NAM ook een wijziging van de vigerende omgevingsvergunning aangevraagd voor aanpassingen in de installatie. Voor het opstellen van het ontwerpbesluit is de aanvraag van NAM voorgelegd aan de gemeente Assen, de provincie Drenthe en het Waterschap Hunze en Aa's. Het ontwerpbesluit betreffende deze wijziging zal in september ter inzage worden gelegd met de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen.

Vraag 3

Handelt u in lijn met deze toezeggingen, namelijk dat bij de voorgenomen plannen in Drenthe de omgevingsvergunning moet worden gewijzigd, een nieuw winningsplan moet worden opgesteld, een risicoanalyse moet worden uitgevoerd, een adviesaanvraag moet komen aan gemeente en provincie en omwonenden met een zienswijze moeten kunnen komen?

Antwoord 3

Ja. Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Is het waar dat de NAM begin juli van start wil gaan met het doen van een boring in Blijham? Is het waar dat de NAM in het najaar in Saaksum wil gaan boren? Is het waar dat provincie, gemeente en omwonenden recent geen inspraak hebben gehad, omdat de NAM op beide locaties opereert onder reeds lopende vergunningen? Zijn er voor de boorlocaties in Saaksum en Blijham recente risicoanalyses gemaakt waarbij de nieuwe bevindingen van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) over het verband tussen gaswinning en aardbevingen zijn meegenomen?²

Antwoord 4

De boring bij Blijham is inmiddels afgerond. Ik wil benadrukken dat het hier ging om het opsporen van aardgas door middel van een proefboring en niet om het winnen van aardgas. De boring bij Blijham heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd en het aangeboorde Langebrugveld zal niet verder ontwikkeld worden. De put zal geabandonneerd worden.

De boring bij Blijham is uitgevoerd binnen de vigerende winningsvergunning Groningen. In de Mijnbouwwet is vastgelegd dat op basis van een winningsvergunning ook opsporingswerkzaamheden verricht mogen worden. Daarbij moet voldaan worden aan de bepalingen in het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (Barmm) ten aanzien van de bescherming van bodem, water, lucht en geluid. Hiermee wordt beoogd de omwonenden en de omgeving te beschermen. NAM heeft met het oog hierop op 1 juni 2015 de wettelijk vereiste melding gedaan aan mijn ministerie op grond van artikel 7 van het Barmm. De melding ging vergezeld van een kwantitatieve risicoanalyse (QRA). Verder geldt dat de opsporingsactiviteiten dienen te voldoen aan de bepalingen in bijvoorbeeld het Mijnbouwbesluit die met name toezien op veiligheid tijdens de uitvoering van de boorwerkzaamheden. Onder meer is bepaald dat de uitvoerder van de boring voorafgaand aan de boring een werkprogramma moet voorleggen aan de Inspecteur Generaal der Mijnen (IGM) en dagelijks over de voortgang van de boring moet rapporteren aan de inspecteur.

Bij Saaksum gaat het niet om het boren van een nieuwe put, maar om het optimaliseren van de bestaande productie door middel van fracken. Fracken is hier, anders dan bij de winning van schaliegas, niet de methodiek van winning, maar één van de methodieken om een teruglopende of tegenvallende winning te verbeteren. NAM moet voorafgaand aan het uitvoeren van het fracken een melding op grond van het Barmm doen aan mijn ministerie,

² <https://www.sodm.nl/publicaties/overige-publicaties/rapport-advies-sodm-seismisch-risico-groningenveld>

waarin de installaties en werkzaamheden, chemicaliëngebruik en mogelijke milieueffecten worden beschreven.

Vraag 5

Hanteert u het beleid dat bij nieuwe boringen naar gas moet worden gehandeld «in de geest van» de voorgenomen wijzigingen in de Mijnbouwwet die 19 juni 2015 zijn gepubliceerd?³ Deelt u de analyse dat onder de nieuwe Mijnbouwwet voor de boringen in Assen, Loon, Saaksum en Blijham nieuwe inspraakprocedures hadden moeten plaatsvinden? Is het waar dat ook in Saaksum en Blijham gewerkt wordt onder oude winningsplannen van voor het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid?

Antwoord 5

Zoals aangegeven in mijn antwoorden op de vragen 2 en 4 zal in alle gevallen waarbij op basis van boringen besloten wordt om gas te gaan winnen, een nieuw of gewijzigd winningsplan ingediend moeten worden. Dit winningsplan zal behandeld worden volgens de procedure als omschreven in mijn antwoord op vraag 2, overeenkomstig de voorgenomen wijzigingen van de Mijnbouwwet. De boringen bij Blijham en Vries geven geen automatisch recht op winning. Daarvoor is een goedgekeurd winningsplan nodig, waarin de mogelijke bodembeweging en de risico's daarvan zijn beschreven. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 4 valt het fracken bij Saaksum onder het vigerende winningsplan.

Vraag 6

Hebben gemeenten en provincies ook adviesrecht over boringen, of alleen over winningsplannen? Deelt u de mening dat het plaatsen van boorinstallaties grote impact heeft op de omgeving en omwonenden en dat het daarom wenselijk is dat burgers en lokale overheden ook hierbij versterkt adviesrecht hebben? Hanteert u het beleid dat het boren naar gas zonder een actuele risicoanalyse en zonder directe formele betrokkenheid van burgers en overheden niet mag plaatsvinden?

Antwoord 6

De omgevingsvergunning, die benodigd is voor een boring, wordt voor nieuwe locaties afgegeven door de gemeente en voor bestaande locaties door mijn ministerie, waarbij advisering door onder andere de gemeente onderdeel van het proces is. De risicoanalyse maakt onderdeel uit van het winningsplan. De procedure die ik volg voor het winningsplan is beschreven in het antwoord op vraag 2.

Vraag 7

Klopt het dat wettelijk gezien geen onderscheid is tussen «proefboringen» en «boringen»? Zo ja, deelt u dan de mening dat de NAM dit ook duidelijk moet maken in de communicatie, bijvoorbeeld bij de boringen in Blijham?

Antwoord 7

In Nederland worden drie typen boringen onderscheiden:

1. Exploratieboring: boring om de aanwezigheid van een mogelijke ondergrondse accumulatie van olie en/of gas te verkennen;
2. Evaluatieboring: boring waarmee de omvang en uitgestrektheid van een reservoir nader wordt verkend, nadat met een exploratieboring olie en/of aardgas is gevonden;
3. Productieboring: boring waaruit het reservoir kan gaan produceren, als onder andere het winningsplan goedgekeurd is.

De vergunningprocedures benodigd voor het uitvoeren van de drie typen boringen zijn vergelijkbaar. In de vergunningprocedures wordt altijd het type boring vermeld.

Vraag 8

Deelt u de mening dat de opmerking van de NAM dat de kans op aardbevingen in Loon heel klein zijn, «omdat het gasveld ook klein is» niet voldoende onderbouwing geeft over de risico's voor de veiligheid van bewoners? Hoe

³ https://www.internetconsultatie.nl/wijziging_mijnbouwwet

staat deze opmerking in verhouding tot eerder geconstateerde bevingen bij onder meer Eleveld? Erkent u dat ook bij winning uit kleine velden bodemdaling en bevingen kunnen ontstaan, zoals ook recent is aangetoond in Noord-Holland?⁴

Antwoord 8

Conform de procedure zoals beschreven bij het antwoord op vraag 2 zal NAM een wijziging van het winningsplan moeten indienen, waarin de kans op bodembeweging inclusief een risicoanalyse moet worden beschreven. Dit winningsplan zal ik aan SodM, Tcbb, lokale overheden en de Mijnraad ter advies voorleggen.

Omdat ook bij de winning uit kleine velden bodemdaling en bevingen kunnen ontstaan, laat ik nu het risico op bevingen voor alle kleine velden op land door TNO in kaart brengen. Deze studie zal conform mijn toezegging eind dit jaar afgerond en aan uw Kamer toegezonden worden.

---

⁴ <http://nos.nl/artikel/2043040-aardbevingen-bij-anna-paulowna.html>